ستون من ایرانی هستم

در جست‌وجوی هویت

قمر تکاوران

● خودش را ایرانی می‌دانست، خواهر و برادرش هم همین‌طور. در ایران متولد و بزرگ شده بودند و نمی‌توانستند جای دیگری غیر از ایران را وطن خود بدانند. با اینکه سه سال به خاطر مشکلات قانونی به عراق رفته و در آنجا زندگی کرده بودند اما این باعث نشده بود که احساس تعلق خاطری به آنجا پیدا کنند و تمایلشان به این بود که ادامه زندگی خودشان را در ایران بگذرانند. حتی زبان عربی را بلد نبودند و زبان مادری‌شان فارسی بود.

پدر مرتضی عراقی بود. در جنگ ایران و عراق به عضویت سپاه بدر درآمده بود و علیه کشور خودش جنگیده بود. او روحانی بود و بعد از جنگ با دختر یکی از همکاران خود ازدواج کرده و در ایران ماندگار شده بود. ایران را دوست داشت اما همیشه به عنوان یک مهاجر در ایران زندگی کرد.

مرتضی شاگرد زرنگ مدرسه بود. مادرش بر این باور بود که مرتضی استعداد خاصی دارد و می‌تواند در آینده کارهای بزرگی انجام دهد اما رفته رفته او از سمت و سوی موفقیت فاصله گرفته بود. با اینکه در آزمون قبول شده بود اما موفق به ورود به مدرسه تیزهوشان و نمونه‌دولتی نشده بود چراکه اتباع اجازه تحصیل در این مدارس را نداشتند. خواهرش حتی برای ورود به مدارس امام رضا (ع) تلاش کرده بود اما طبق قانونی نانوشته از پذیرفتن او سر باز زده بودند.

تحصیل در مدارس عادی تنها مسئله او نبود. از پذیرفتن مرتضی در مسابقات سر باز می‌زدند. او در همه مسابقات اعم از علمی و ورزشی همیشه در رأس بود و مربیان مدرسه از استعدادهای او آگاه بودند، برای همین اسم یکی دیگر از بچه‌های ایرانی را برای مسابقه می‌نوشتند اما مرتضی را برای مسابقه می‌فرستادند تا بتواند برای مدرسه افتخارآفرینی کند. مرتضی احساس می‌کرد خودش هیچ هویتی ندارد و همواره باید پشت نام کسانی دیگر پناه بگیرد. همین مسائل باعث شده بود که احساس کند هیچ وقت نخواهد توانست موفقیت را به نام خودش ثبت کند و دیپلم را که گرفته بود، با وجود اصرارهای مادرش از ادامه تحصیل سر باز زده و روانه بازار کار شده بود. برای شناسنامه ایرانی اقدام کرده بود اما گرفتن شناسنامه سه سال طول کشیده بود و در ۲۱ سالگی دیگر راهی که باید انتخاب می‌کرد را رفته بود و این شناسنامه بی‌فایده بود.

خواهر و برادر مرتضی هم داشتند در همین راه قدم می‌گذاشتند. با اینکه مادرشان معلم بود و تلاش زیادی برایشان می‌کرد اما کم نبودند این‌گونه موانع. راضیه می‌گفت: همه فشارها بر من مادر است و هر بار که کسی به آنها حرفی می‌زند و جایی آنها را راه نمی‌دهد، نوک اعتراضات‌شان به سمت من است. برای مسکن مهر ثبت‌نام کرده بودند اما بعد از شش سال دوندگی جوابشان کرده بودند چراکه باید کد ملی سرپرست خانواده ثبت می‌شد و پدر خانواده کد ملی نداشت. کد ملی راضیه را در صورتی می‌پذیرفتند که شناسنامه او سفید باشد و ازدواج نکرده باشد اما راضیه ازدواج کرده بود؛ ازدواجی که با وجود ثبت‌شدن، همسرش جایی به رسمیت شناخته نمی‌شد.

قرارداد یک‌طرفه معلمان خرید خدمت

شهرزاد همتی: معلمان خرید خدمت و سربازمعلم‌ها، دو نیروی مدرس آموزش و پرورش هستند که در سال‌های گذشته بارها درباره مشکلاتشان گفته‌اند و اعتراض کرده‌اند. تجمعات پی‌درپی، اعتراض به نحوه پرداختی و همچنین بی‌توجهی به مطالبات صنفی آنها فقط بخشی از مشکلاتی است که روزانه با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

در سال‌های اخیر که بارها وزارت آموزش و پرورش از مشکلات و کمبود معلم در نقاط مختلف کشور سخن گفته است، سعی کرده این مسئله را با معلمان خرید خدمت از یک طرف و سربازمعلم‌ها از سوی دیگر برطرف کند. طرح معلمان خرید خدمت در دولت یازدهم عملیاتی شد و در مرحله نخست اجرای این طرح مدارس دولتی را به‌همراه فضا، امکانات و دانش‌آموزان به بخش خصوصی واگذار کردند تا آنها وظیفه تأمین معلم را بر عهده داشته باشند. این طرح در ابتدا واکنش‌هایی را از سوی مجلس شورای اسلامی در پی داشت. برای همین استفاده از معلمان خرید خدمت فقط در نقاط محروم کشور عملیاتی شد و در پنج سالی که از اجرای این طرح می‌گذرد، معلمان خرید خدمت در مناطقی مانند سیستان و بلوچستان با طرح خرید خدمات وظیفه تعلیم و تربیت را برعهده دارند. مسئله اصلی آنها در همه این سال‌ها حقوق و بیمه است. آنها می‌گویند وزارت آموزش و پرورش به آنها مثل نوکرها و کنیزهایی بی‌جیره و مواجب نگاه می‌کند و چون طرف آنها بخش خصوصی است، کسی جواب درست نمی‌دهد.

در ماه‌های اخیر وزارت آموزش و پرورش چندین‌بار شاهد تجمع این معلمان بود. آنها می‌خواهند تبدیل‌وضعیت شوند و درباره مشکلاتشان صحبت کنند. حق خودشان می‌دانند که وقتی در تمام سال‌های کارکردنشان دو، سه ماه یک بار حقوق اندک گرفته‌اند، حالا کسی به حرفشان گوش بدهد و شأن آنها را زیر سؤال نبرد.

این عهدنامه ترکمانچای

عبید ملک‌رئیسی، معلم نقطه صفرمرزی با پاکستان در روستای زردبن بخش پیشین شهرستان سرباز است؛ او در شبکه‌های اجتماعی درباره مشکلات معلمان خرید خدمات می‌نویسد. رئیسی درباره مشکلات سربازمعلمان به «شرق» می‌گوید: من معلمی را از همان اول خیلی دوست داشتم، از همان زمانی که دانشگاه می‌رفتم، دوبار در آزمون استخدامی شرکت کردم، هر دو بار در مرحله اول قبول شدم و بعد رد شدم، برحسب علاقه‌ای که داشتم گفتم شانسم را به‌عنوان معلم خرید خدمات امتحان کنم و با چند مؤسسه حرف زدم و در شهر راسک به‌کارگیری شدم. من همان اول شنیده بودم که معلمان خرید خدمت مشکلاتی دارند، ولی نمی‌دانستم مشکلاتشان تا این حد حاد است، همکارانی دارم که چند سال است به‌عنوان خرید خدمت مشغول هستند و هنوز معوقاتی دارند، از اوایل سال تحصیلی تا ایام نوروز یک ریال به ما پرداخت نکردند، معمولا هر پنج، شش ماه یک بار مبلغی علی‌الحساب برای معلمان خرید خدمت واریز می‌شود. معلمی آموزش بنیاد یک کشور است، همه اقشار زیر دست معلم پرورش پیدا می‌کنند و باید به قشر معلم بها داد. معلمی به اندازه کافی سختی‌های خودش را دارد. اگر در استان سیستان و بلوچستان معلم باشی این سختی بیشتر هم می‌شود. اگر در مناطق مرزی این استان معلم باشی باید سختی آن را به توان چند رساند. معلم خرید خدمت بودن که دیگر از همه اینها می‌تواند بدتر باشد، حال معلم خرید خدمتی که در روستایی محروم در نقطه‌ای مرزی مشغول به فعالیت است، فکر کنم کلمات از توصیف این وضعیت ناتوان باشند.

این معلم خرید خدمت در ادامه می‌افزاید: ما معلمان خرید خدمات ماهی ۲۶ روز بیمه هستیم و همکارانم در استان یزد ماهی ۲۲ روز بیمه‌اند، در تعطیلات نوروز و تابستان هم بیمه نیستیم. امنیت شغلی نداریم معلوم نیست که سال بعد باشیم یا نه؛ با پایان سال تحصیلی بیمه و حقوقمان قطع می‌شود. اصلا نمی‌دانیم حقوق ما چقدر است؟ فیش حقوقی نداریم، قرارداد آخر سال از اداره کل فرستاده می‌شود و ما امضا می‌کنیم. اداره کل قراردادمان را طوری تنظیم کرده که هیچ‌گونه حق اعتراضی نداشته باشیم، در واقع به قرارداد ترکمانچای معروف است. مشکل ما مؤسسات نیستند، مشکل اصلی وزارتخانه است که برای نیروهای خرید خدمت بودجه اختصاص نمی‌دهد، وزارتخانه با خصوصی‌سازی آموزش و پرورش برای اینکه زیر بار مسئولیت نرود مؤسسات را جلوی روی ما قرار داده است. مؤسسات هنوز به همکاران کمک مالی هم می‌کنند. من شخصا برای گذران زندگی و هزینه‌های رفت‌وآمد دست‌فروشی می‌کنم. در ایام نوروز همه کنار خانواده و با خانواده در سیر و سفر بودند، اما من کل تعطیلات نوروز در چابهار دست‌فروشی کردم. همکارانی دارم که برای مخارج زندگی خود برای پول اندک، شاگرد و حتی راننده ماشین‌های سوخت‌بر به مرز هستند که برای مخارج جلوی خانواده سرافکنده نشوند، هرچند آن هم کفاف زندگی را نمی‌دهد و همکاران خانم برای هزینه‌های رفت‌وآمد سوزن‌دوزی می‌کنند تا بتوانند روزگار خود را بگذرانند.

ملک رئیسی می‌گوید آن‌قدر که روستاییان با آنها همکاری دارند، آموزش‌وپرورش به آنها گوشه چشمی ندارد. او تأکید می‌کند: اگر روستاییان به ما غذا نمی‌دادند و با ما همکاری نمی‌کردند، ما نمی‌توانستیم روزگار خودمان را بگذرانیم. آنها با اینکه وظیفه‌ای درباره ما ندارند؛ اما به ما لطف می‌کنند. در مناطقی که ما تدریس می‌کنیم، مشکل آب‌رسانی داریم که اکثر اوقات آب روستا به مدت چند روز قطع می‌شود و گاهی ۱۰ روز یک بار استحمام می‌کنیم؛ مثلا هزینه رفت و برگشتم از ایرانشهر تا محل کارم ۱۷۰ تا ۱۸۰ هزار تومان است. مسافت از دوراهی سد پیشین تا محل کارم روستای زردبن عموما حدود ۳۵ کیلومتر است که ماشین گیر نمی‌آید. اگر هم بیاید، ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان از ما کرایه می‌گیرند که بعضی اوقات مجبوریم چندین کیلومتر پیاده یا با موتور یا پشت ماشین‌های باری به محل تدریس برویم. حتی همکارانم برای رفتن پشت ماشین‌های سوخت‌بر سوار می‌شوند تا به محل کارشان بروند و حتی با خطر جانی هم روبه‌رو هستند.

نکته دردآور ماجرا این است که بخشی از این معلمان، مانند ملک رئیسی به دلیل تولد در نقاط محروم کشور حتی اوراق هویتی ندارند. ملک رئیسی می‌گوید: ما معلمان خرید خدمت مثل بعضی از مردم منطقه بلوچستان که ایرانی‌الاصل هستند؛ ولی شناسنامه ندارند، هستیم و هنوز ما کارت شناسایی هویتی نداریم. وزارتخانه هم ما را قبول نمی‌کند. ما معلمان خرید خدمت مانند بچه‌های سرراهی وزارت آموزش‌وپرورش هستیم که ما را نمی‌پذیرند. اکثر معلمان خرید خدمت با مدرک کارشناسی به بالا هستند و ما معلمان سوابق تدریس با جان‌ودل پابه‌پای معلمان رسمی با اندک حقوق در حال خدمت به مناطق خودمان هستیم. همکاران خرید خدمت خانم فقط به مدت دو هفته مرخصی زایمان دارند. همکاران مرخصی اضطراری برای درمان ندارند. متأسفانه کسی نیست که صدای مظلومیت معلمان خرید خدمت را بشنود. وزارتخانه در حال جذب نیروهای نهضت است که اصلا سوابق تدریس ندارد، فقط با جمع‌آوری چند شناسنامه در حال جذب به آموزش‌وپرورش هستند.

صداقتی، معلم دیگر خرید خدمت در استان هرمزگان، نیز به «شرق» می‌گوید: پنج سال است که در طرح خرید خدمت خدمات آموزشی هستیم و هر سال این شرایط برای ما بدتر شده است. آموزش‌وپرورش، مدارس دولتی را به حساب خود خصوصی و به تعدادی مؤسسه واگذار کرده که این موضوع شرایط را برای ما بسیار دشوار کرده است. وزارت آموزش‌وپرورش به همه نمایندگان خود در همه استان‌های کشور اعلام کرد که هر استان به فراخور سلیقه خود می‌تواند با نیروهای خود قرارداد ببندد. برخی از همکاران ما هشت ماه است که حقوق نگرفته‌اند. بیمه‌ها گاهی ۱۵روزه رد می‌شود و اختلاف بیمه برای همه ما وجود دارد. آینده دانش‌آموزان برعهده ماست و باید از ما حمایت شود؛ درحالی‌که ما نه انگیزه داریم و نه آینده‌ای برای شرایط شغلی خود متصور هستیم. حالا هم با واریز ۳۰۰ هزار تومان بعد از چهار ماه انتظار دارند ما با این مبلغ زندگی کنیم.

فاطمه سعیدی، عضو کمیسیون آموزش مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «شرق» درباره وضعیت معلمان خرید خدمت می‌گوید: متأسفانه معلمان خرید خدمت جزء نیروهای آزاد محسوب می‌شوند و دولت درباره آنها هیچ تعهدی ندارد. مؤسساتی هستند که آنها را به کار می‌گیرند که باید نظارت چگونگی به‌کارگیری درباره اجرای حقوق‌شان به صورت مستمر انجام بگیرد تا با رضایت و امنیت شغلی بتوانند سر کلاس بروند و به دانش‌آموزان با خاطری آسوده تعلیم دهند. اکثر نیروهای خرید خدمتی در پایه ابتدایی تدریس می‌کنند و همین که وظیفه تعلیم دروس پایه برعهده آنهاست، باعث می‌شود که توجه به شرایط آنها بیشتر مهم به نظر برسد. هم‌اکنون ۴۰ هزار معلم را به طرح خرید خدمت وارد کرده‌اند و با دریافتی حداقلی ماهانه که آن‌هم به صورت منظم پرداخت نمی‌شود، از او انتظار تعلیم و تربیت دارند. حالا هم باید وضعیت این معلمان هرچه سریع‌تر مشخص شود.

عکس: میثم محسنی، ایرنا

ما سربازمعلمیم

سرباز معلم‌ها افراد زیرپرچمی هستند که پذیرفته‌اند در ازای دریافت حقوق و مزایایی بیشتر از سربازان عادی، به مدارس مناطق محروم و دورافتاده بروند و درعین‌حال که کسری نیروی انسانی در آموزش‌وپرورش را جبران می‌کنند، خود نیز دوران سربازی را با آسودگی بیشتر تمام می‌کنند.

اما آنها هم از وضعیت خود راضی نیستند. می‌گویند در ابتدای جذب به‌صورت امریه آموزش‌وپرورش به آنها وعده‌هایی داده که حالا از عملی‌کردن آن سر بازمی‌زند. عشایری، سربازمعلمی است که در ایرانشهر در مدرسه‌ای کپری تدریس می‌کند. او به «شرق» می‌گوید: به ما وعده حقوق بالای ۵۰۰ هزار تومان داده بودند و ما فکر می‌کردیم این وضعیت بهتر از رزم زیر پرچم است و می‌شود با حقوق سربازمعلمی روزگار گذراند. اما حالا حقوق ما ماهی ۲۰۰ هزار تومان است که دو، سه ماه یک بار پرداخت می‌شود. خیلی‌ها می‌گویند سربازمعلمی شغل نیست و تنها راهی است برای فرار از خدمت اما عده‌ای دیگر به آن جدی‌تر نگاه می‌کنند و در رؤیاهایشان مسئله سربازمعلمی را با تبدیل خدمت به دائم یکی می‌کنند و آینده شغلی‌شان را با آن اندازه می‌کنند.

هیچ تعهدی برای جذب آنها نیست

علی اللهیار ترکمن، معاون پشتیبانی وزیر آموزش‌وپرورش در گفت‌وگو با «شرق» درباره مشکلات معلمان خرید خدمات و واکنش آموزش‌وپرورش می‌گوید: وزارت آموزش‌وپرورش به استناد ماده ۴۱ قانون الحاق۲ و ماده ۲۵ قانون برنامه ششم توسعه، مجاز است برای مناطق خاص که کمبود نیرو دارد، از نیروهای پاره‌وقت و در قالب خرید خدمت از نیروی بخش غیردولتی استفاده کند. معلمان خریدخدمتی که به‌صورت پاره‌وقت وارد این حرفه می‌شوند، دولت و وزارت آموزش‌وپرورش هیچ‌گونه تعهدی مبنی‌بر تبدیل وضع و استخدام آنها ندارند و آنها با علم به شرایط کاری خودشان قبول کرده‌اند این قرارداد را منعقد کنند. یعنی میزان حق‌الزحمه و نحوه پرداخت را می‌دانستند. او افزود: ما قبول داریم که از قبل مشکلی داخلی در آموزش‌وپرورش وجود داشته که بر مبنای آن قرار بوده از حجم مشخصی از نیروهای خریدخدمت استفاده شود اما متأسفانه به دلیل کمبود نیرو، آن حجم بیشتر شده و اعتبار کم آمده و متأسفانه پرداخت حقوق این معلمان با تأخیر و مشکلاتی روبه‌رو شده است. البته ما سعی کرده‌ایم در یک سال‌ونیم اخیر این پرداخت‌ها را به روز و فاصله زمان پرداختی را کم کنیم و تاحدودی هم موفق بودیم. امیدواریم از ابتدای مهرماه سال جاری هم به استناد بند کاف تبصره ۱۲ قانون بودجه، حقوق این افراد به‌صورت ماهانه پرداخت شود و برای پرداخت مطالبات معوقشان هم اقدامات لازم را انجام می‌دهیم. او تصریح کرد: درخواست من از نیروهای خرید خدمت این است که بدانند در شرایط خاص و با شرایط مندرج در قرارداد وارد به حرفه معلمی و کمک به آموزش‌وپرورش در این شرایط شده‌اند، درحال‌حاضر وزارت آموزش‌وپرورش تحت هیچ شرایطی امکانی برای تبدیل وضع آنها ندارد و فقط باید تحت قانون کار و چیزی که بر عهده آموزش‌وپرورش است، تلاش کند حق‌وحقوق معلمان خرید خدمت ضایع نشود و آنها حقوق ماهانه به‌صورت مرتب دریافت کنند و بیمه‌هایشان هم مشکلی نداشته باشد. برنامه ما درباره نیروهای خریدخدمت حل این مشکلات است و در دستور کار ماست و ظرف دو ماه آینده به موفقیت‌های خوبی خواهیم رسید.

معاون پشتیبانی وزیر آموزش‌وپرورش همچنین درباره نیروهای سرباز معلم نیز تصریح می‌کند: یکی از مشکلات عمده ما در آموزش‌وپرورش این است که هر نیرویی به‌عنوان پاره‌وقت یا تحت شرایط خاص وارد آموزش‌وپرورش می‌شود، تقاضای استخدام دارد. سربازمعلمان به استناد مقررات نیروهای مسلح می‌توانند دوره خدمتشان را به‌صورت امریه در یک دستگاه اجرائی بگذرانند. آموزش‌وپرورش هم برای معلمی بخشی از سربازان را امریه می‌کند و در دو سال خدمتشان در مدارس درس می‌دهند و بعد از دو سال کارشان با وزارتخانه تمام می‌شود و ما هیچ مجوزی برای به‌کارگیری دائمی آنها نداریم. اما آنها هم معتقدند باید تبدیل وضعیت شوند. البته ما در پرداخت حقوق سربازمعلمان هیچ تأخیری نداریم و مطالبه‌ای نداریم. بیمه‌شان هم تحت قانون نیروهای مسلح است و خوشبختانه در این خصوص تأخیر در پرداخت نداریم اما بحث آنها هم بحث تبدیل وضعیت است که متأسفانه ما شرایطش را نداریم. نیروهای پاره‌وقت باید بدانند به‌صورت پاره‌وقت با آموزش‌وپرورش همکاری می‌کنند و آموزش‌وپرورش بر اساس قوانین موجود در تبدیل وضعیت آنها دچار محدودیت است.

حقوق پزشکی

چارچوب حقوقی سلول‌های بنیادی

مهسا خوش‌اخلاق . پژوهشگر حقوق پزشکی

● با توجه به مسکوت‌بودن قانون ایران درخصوص مشروعیت یا عدم مشروعیت استفاده از سلول‌های بنیادین به مطالعه فتاوا دراین‌باره و موانعی که به‌طور عام درباره جنین انسانی در فقه وجود دارد، پرداختیم. از نظر فقه اسلامی جنینی که هنوز در مرحله اولیه وجود دارد و به رحم منتقل نشده است، هیچ‌یک از احکام شرعی از قبیل وجوب حفظ و حرمت تضییع برآن مترتب نمی‌شود و استفاده پژوهشی و استخراج سلول‌های بنیادی آن پیش از انتقال به رحم مادر اشکالی ندارد. آیت‌الله مکارم‌شیرازی درباره استفاده از سلول‌های بنیادی فتوا داده‌اند که اگر صرفا به‌صورت تحقیق علمی یا گشوده‌شدن راه برای پرورش اعضای بدن جهت پیوند عضو و ترمیم نقائص باشد، اشکالی ندارد. آیت‌الله صانعی نیز می‌گویند: شبیه‌سازی اعضای بدن برای معالجه و اغراض عقلایی جایز است. مقام معظم رهبری نیز فتوا داده‌اند که استفاده از سلول‌های بنیادین مازاد بر نیاز روش IVF فی‌نفسه منعی ندارد. منبع دیگر استخراج سلول‌های بنیادی جنینی بافت زایای جنین سقط‌شده است که مسلما با توجه به ادله حرمت سقط‌جنین عمدی، می‌دانیم که سقط‌جنین عمدی با هر هدفی ازجمله استخراج سلول‌های بنیادین حرام و ممنوع است اما بر استخراج این سلول‌ها از بافت زایای جنینی که به‌طور خودبه‌خودی سقط شده است، اشکالی وارد نیست. همچنین درخصوص شبیه‌سازی درمانی نیز با توجه بر نظر اکثریت فقهای شیعه و سنی درصورتی‌که با هدف پژوهشی و درمانی انجام شوند، جایز است. به‌طورکلی اکثر فقها و مراجع به جهت مصلحتی که در این امور نهفته است، معتقدند که منع شرعی و قانونی در این زمینه وجود ندارد و این اقدامات بر اساس اینکه مصالح آنها بیشتر از مفسده آنهاست، جواز شرعی دارند؛ بنابراین چنین اقدامات پزشکی در جهت حفظ مصالح جایز است.

باتوجه به اینکه به لحاظ فقهی با مانعی درخصوص جواز شرعی روش‌های پژوهشی و درمانی استفاده از سلول‌های بنیادی بالغ و جنینی روبه‌رو نیستیم و همچنین نظر بر تصویب «سند ملی علوم و فناوری‌های سلول‌های بنیادی» توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۹۲/۷/۲۳ و همچنین آیین‌نامه «شورای ملی توسعه و نظارت بر مراکز پذیره‌نویسی اهدای سلول‌های بنیادی خون‌ساز و بانک‌های خون بند ناف» در ۹۴/۳/۲۷ توسط وزارت بهداشت، درمان و امور پزشکی و تأکید پیوسته سند ملی به لزوم قانونمندشدن و تصویب قوانین در این حوزه‌ها و وجودنداشتن چارچوب قانونی در این زمینه بر آن شدیم تا با مطالعه تطبیقی، استمداد و اقتباس از اصول و چارچوب‌های قانونی کشورهای پیشگام در این زمینه ازجمله فرانسه، کانادا و با درنظرگرفتن حدودوثغور شرعی و به‌کارگیری اصول اخلاقی مذکور در راهنمای اخلاقی پژوهش با سلول‌های بنیادی، به تبیین ضوابطی بپردازیم که در صورت لحاظ‌شدن آنها در قانون‌نویسی می‌توانیم به ارائه قالب پیشنهادی مناسبی برای قانون ایران بپردازیم. ازجمله مهم‌ترین اصولی که در صورت در نظر گرفتن آنها در قانون می‌تواند به جامع‌بودن قوانین در این حیطه‌ها کمک کند، می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱-داشتن منفعت بهداشتی برای جامعه ایران (اعم از پیشرفت علمی، پژوهشی، درمانی، ارتقای سطح سلامت عمومی و سایر ارزش‌های مذکور در سند ملی)

ادامه در صفحه ۱۳

جدول ۳۴۷۶ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- اختاپوس- ستارگان- دختر مازندرانی ۲- حرف انتخاب- ماهی‌فروش- سواره- قومی ایرانی ۳- عددی دو رقمی- چراگاه- از انواع چین‌خوردگی‌های زمین ۴- از مرکبات- باز ایستادن از انجام کاری ۵- حس لامسه- دارنده صفت‌های ناپسند ۶- نادر- خواربار فروش- از وزارتخانه‌ها ۷- پشت سر- تاکنون- واحدی نظامی ۸- مکان- سرسرای بزرگ ورودی- پایتخت غنا- جشنواره سینمایی معتبر ۹- زاویه‌ای که هر امتداد با امتداد شمال جنوب می‌سازد- خوردنی صبحانه- جادوگر قوم بنی‌اسرائیل ۱۰- بدنام- از پیامبران الهی- واحد شمارش هواپیما ۱۱- کوکب- بی‌بندوبار ۱۲- معادل فارسی شوق- سخن کذب ۱۳- مرکز شهرستان دشتی در استان بوشهر- میانجی- نشاط ۱۴- نشانه صفت تفضیلی- نایب‌السلطنه- شجاع- تعجب زنانه ۱۵- پیشکش- دارای اندازه قابل قبول- معادل فارسی اتوبوس.

عمودی:

۱- استاد دلهره سینمای جهان- گرفتار درد و غم ۲- نوعی سبزی خوردنی- تمرین- دعای زیر لب ۳- دانه خوراکی- قسمت‌های پایانی ۴- بنابر این- مأمور تشریفات صفوی- بزرگ‌ترین دریاچه داخلی ایران ۵- امت‌ها- پافشاری‌کردن- آسیاب آشپزخانه ۶- زبان مردم پاکستان- هوای گرفته- زندانبان ۷- به دست‌آوردن- عارضه‌ای گوارشی- مفلوج ۸- آنتیک- تبهکاران ۹- صدای پاره‌شدن کاغذ- طبیعت- زبان یهود ۱۰- دریایی باریک میان فرانسه و انگلستان- تجملی- شکوه و جلال ۱۱- حادث‌شونده- این حیوان تار صوتی ندارد- دسته‌ای از مو در جلو پیشانی ۱۲- نام قدیم دریاچه ارومیه- گلابی- زهر ۱۳- پست‌فطرتی- رفت‌وآمد زیاد ۱۴- آشکار - آقای گل جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه- الزام ۱۵- شخصیت داستان‌های موریس لوبلان فرانسوی که با ظاهری آراسته کلاهبرداری می‌کرد- مصیبت دیده.

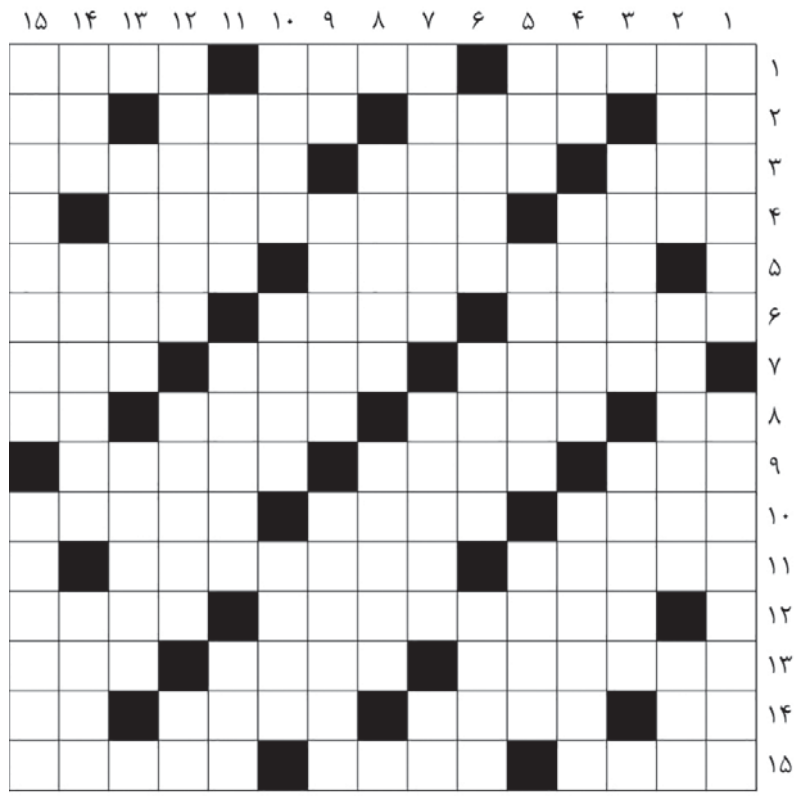

حل سودوکو سخت

۱	۲	۷	۴	۳	۹	۶	۸	۵
۳	۹	۸	۶	۷	۵	۱	۴	۲
۴	۶	۵	۱	۲	۸	۷	۳	۹
۶	۴	۹	۳	۸	۱	۲	۵	۷
۵	۷	۳	۹	۴	۲	۸	۱	۶
۸	۱	۲	۵	۶	۷	۳	۹	۴
۲	۵	۶	۸	۱	۴	۹	۷	۳
۷	۸	۴	۲	۹	۳	۵	۶	۱
۹	۳	۱	۷	۵	۶	۴	۲	۸

حل سودوکو ۲۴۷۱

۳	۸	۷	۲	۱	۵	۴	۶	۹
۴	۲	۱	۸	۶	۹	۷	۳	۵
۵	۹	۶	۷	۴	۳	۸	۱	۲
۱	۳	۸	۵	۹	۴	۶	۲	۷
۷	۴	۲	۶	۳	۸	۹	۵	۱
۶	۵	۹	۱	۷	۲	۳	۸	۴
۲	۶	۴	۳	۵	۷	۱	۹	۸
۹	۱	۵	۴	۸	۶	۲	۷	۳
۸	۷	۳	۹	۲	۱	۵	۴	۶

جدول ۳۴۷۵

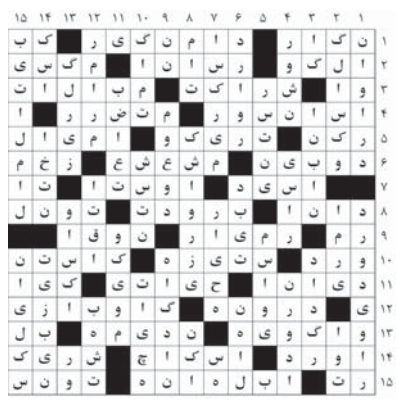

سودوکو سخت ۲۴۷۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۸		۷			۳			
						۲		
	۳	۴	۹	۷			۸	
			۷				۶	۹
		۳		۹		۴		
۷	۶				۲			
	۵			۳	۷	۶	۴	
		۲						
			۵			۹		۸

سودوکو ساده ۲۴۷۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۴					۳		۵
		۶		۹	۳	۸		۲
۳		۲		۵	۶			۹
			۶	۸	۷			
			۹	۱	۵			
۷			۵	۴		۲		۳
۴		۹	۷	۲		۵		
۲		۵					۷	